

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
İNSAN HAKLARI TAZMİNAT KOMİSYONU BAŞKANLIĞI
(6384 SAYILI KANUN İLE KURULAN KOMİSYON)

Karar No.: 2015/678

Karar Tarihi: 03/04/2015

KOMİSYON KARARI

Müracaat Eden/T.C. Kimlik No : Bülent AYBERK (25487035352)

Vekilinin Adı ve Soyadı : Av. Bülent Naci YÜCEL

Vekilin Adresi : Elçibey Cad. Hukukçular İş Merk. K:1/2
Afşin/KAHRAMANMARAŞ

AİHM Başvuru Tarihi : 25/09/2009

AİHM Başvuru No : 53134/09

Komisyonu İşaret Eden AİHM Kararı : Arı/Türkiye (2959/10)

Komisyon Müracaat Tarihi : 17/09/2014

Komisyon Dosya No : 659/10/1342/2014

* Tazminat Komisyonu tarafından verilen iş bu karar 6384 sayılı Kanun'un 7/3. maddesi gereğince henüz kesin değildir. Müracaat sahibinin bu kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde yine Komisyon aracılığıyla Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz hakkı bulunmaktadır. Eğer bu süre içinde itiraz edilmezse karar kesinleşir.

İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığı
Adalet Bakanlığı İstinaf Ek Binası Mustafa Kemal Mah. 2151. Cad. No:34/B Kat: 3
06520 Söğütözü/ANKARA

9 Ocak 2013 tarih ve 6384 sayılı "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun" ile kurulmuş İnsan Hakları Tazminat Komisyonu'nun (Komisyon) Bülent AYBERK/Türkiye ismiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) yapılan 53134/09 no.lu başvuruya ilişkin karardır.

I. USÛL

1. Müracaat eden, yukarıda belirtilen AİHM önündeki başvurusunu 17/09/2014 tarihinde Komisyonumuza vekili Av. Bülent Naci YÜCEL aracılığıyla sunarak 6384 sayılı Kanun gereğince tazminat talebinde bulunmuştur.
2. Dilekçe ve eklerinin yapılan ön incelenmesi sonunda anılan Kanun'un 5. maddesi kapsamında usulüne uygun bir müracaatın olduğu, Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.
3. Dosya, Komisyon üyesi Remzi MALKOÇ tarafından incelendikten ve şikayet hakkındaki bilgi ve belgeler tamamlandıktan sonra aşağıda isim ve imzaları bulunan Komisyon heyetine sunularak karar altına alınmıştır.

II. OLAY VE OLGULAR

4. Müracaata konu olay ve olgular, dosyada mevcut bilgi ve belgelere göre özetle şöyledir;
5. Müracaat eden, dini inançları kullanmak suretiyle dolandırıcılık iddiasıyla 07/06/2006 tarihinde gözaltına alınmış ve 09/06/2006 tarihinde ise tutuklanmıştır. Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığının 22/11/2006 tarihli iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır. Yapılan yargılama neticesinde 31/10/2008 tarih ve E:2006/514, K:2008/342 sayılı karar ile müracaat edenler hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir. Temyiz edilen karar Yargıtay 15. Ceza Dairesinin 20/06/2012 tarih ve E:2011/14419, K:2012/39544 sayılı kararı ile bozulmuştur.
6. Bozma sonrası yeniden yapılan yargılama neticesinde 31/10/2012 tarih ve E:2012/211, K:2012/250 sayılı karar ile müracaat edenler hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Temyiz edilmeyen karar kesinleşmiştir.
7. Müracaat eden, 25/09/2009 tarihinde AİHM önünde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesinde düzenlenen işkence yasağı, 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının, 8. maddesinde düzenlenen özel ve aile hayatının korunması hakkının, 9. maddesinde düzenlenen düşünce vicdan ve din özgürlüğünün, 10. maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğünün, 11. maddesinde düzenlenen dernek kurma ve toplantı özgürlüğü ile 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinden bahisle şikâyetçi olmuştur.
8. AİHM, 4084/07 numaralı *Arı ve diğerleri/Türkiye* kararında makul sürede yargılanma hakkının ihlaliyle ilgili şikayetler hususunda başvuranların 6384 sayılı kanunla kurulan Tazminat Komisyonuna başvurmaları gerektiğine, diğer şikayetlerin ise çeşitli nedenlerle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

(Handwritten signatures and initials)

9. Müracaat eden son olarak, Komisyona sunduğu dilekçesinde; AIHM başvuru formundaki iddialarını tekrarlayarak 6384 sayılı Kanun uyarınca tazminat talebinde bulunmuştur.

III. MÜRACAAT EDENİN ŞİKÂyetİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

a) Kabul Edilebilirliğe İlişkin Hukukî Değerlendirme

10. Dosyanın incelenmesinden, müracaat edenin makul sürede yargılanma hakkının ihlaline ilişkin şikâyeti AIHS'in 35. maddesinde öngörülen kabul edilebilirlik koşullarını karşıladığı saptanmış olup, 6384 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yer alan bir ret sebebinin de bulunmadığı anlaşılarak işin esasına geçilmiştir.

b) Esasa İlişkin Hukukî Değerlendirme

11. Komisyon, 07/06/2006 tarihinde gözaltına alınan ve 09/06/2006 tarihinde tutuklanan müracaat edenin yargılandığı davada 31/10/2012 tarihinde karar verildiğini ve kararın temyiz edilmeyerek kesinleştiğini tespit etmiştir. Dolayısıyla başvuruya konu ceza yargılaması iki dereceli olarak 6 yıl 4 ay 24 gün sürmüştür.

12. AIHM bir yargılama süresinin makul olup olmadığını değerlendirirken; her olayın kendine özgü koşulları, özellikle davanın karmaşık olup olmadığı, başvuruçunun yargılama süresince gösterdiği tavır ve davranışlar, kamu otoritelerinin ve özellikle de yargılama organlarının tutumları, davanın başvuruçusu açısından taşıdığı önem gibi ölçütleri dikkate alarak karar vermektedir (*Pélessier ve Sassi/Fransa* [BD], no. 25444/94, 25 Mart 1999, § 67; *Frydlender/Fransa* [BD], no.30979/96, 27 Haziran 2000, § 43; *Kalachnikov/Rusya*, no. 47095/99, 15 .07. 2002, §§ 125 ve 132).

13. Bir yargılamanın adil olabilmesi için sadece verilen hükmün isabetli olması değil, aynı zamanda yargılamanın da makul sürede bitirilmesi gerekir. Uyuşmazlığın kısa sürede çözülmesi hakkın gerçek sahibine bir an önce teslimini sağladığı gibi diğer tarafın da mağdur olmasını engeller.

Makul sürede yargılanma hakkı, AIHS'nin 6/1. maddesinde "*Herkes davasının ... Bir mahkeme tarafından ... makul bir süre içerisinde görülmesini isteme hakkına sahiptir.*" ifadeleriyle, T.C. Anayasası'nın 141. maddesinde ise "*Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının gökevidir.*" şeklinde açıkça düzenlenmiştir. Ancak her dava konusu ve her olay için geçerli, her ihtimali kapsayan standart bir "makul süre" belirlemek oldukça zordur. Bu nedenle her olay kendi içinde ele alınıp, makul sürenin aşıp aşılmadığının somut duruma göre tespit edilmesi gerekmektedir. (*Dobbertin/Fransa*, 13089/87, 25.02.1993, § 39)

14. Müracaata konu iş bu dosyadaki bilgi ve belgeler ışığında: AIHM'in makul sürede yargılanma hakkına ilişkin yerleşik içtihatları, olayın kendine özgü koşulları, yargılamanın uzamasında müracaat edene yüklenilebilecek herhangi bir kasit veya kusurun bulunmaması, davanın müracaat eden açısından taşıdığı önem birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu yargılama süresinin uzun olduğu anlaşılmış olup, somut olayda müracaat edenin "*makul sürede yargılanma hakkı*" ihlal edilmiştir.

[Handwritten signatures and marks]

15. Komisyon, müracaat eden ile birlikte yargılanan eşi Mesude Ayberk'in aynı iddialarla hem AİHM'e hem Komisyonumuza başvuru yaptığını ve bu başvurunun AİHM başvuru numarasının 53136/09, Komisyon başvuru numarasının ise 2014/1287 olduğunu gözlemlenmiştir.

Açıklanan gerekçelerle talebin kabulüne ilişkin aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

IV. KARAR

Müracaat eden hakkında açılan ceza davasında yargılama süresinin makul olmadığı anlaşıldığından, **makul sürede yargılanma hakkı** ihlal edilen müracaat sahibine;

- 1- AİHM'in uzun yargılama konusundaki yerleşik içtihatları göz önüne alınarak, hakkaniyet ölçüsünde ve takdiren **2.800.-(ikibinsekizyüz) TL'nin** 6384 sayılı Kanun'un 7. maddesi gereğince **TAZMİNAT OLARAK ÖDENMESİNE,**
- 2- AİHM başvuru formunda dile getirilen ve Komisyon önünde de ileri sürülen diğer ihlal iddiaları, AİHM tarafından değişik sebeplere istinaden *Arı ve diğerleri/Türkiye* kararı ile kabul edilemez bulunduğundan, bu şikâyetler hakkında **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,**
- 3- Müracaat edenin iş bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içinde Komisyon aracılığıyla Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz hakkının bulunduğuna,
- 4- Hükmedilen tazminat miktarının, kararın kesinleşmesinden itibaren 3 (üç) ay içinde Adalet Bakanlığı tarafından ödenmesine,
- 5- Komisyonun kararının kesinleşmesinden sonra bir örneğinin 6384 sayılı Kanun'un 8/1 maddesi gereğince müracaata konu işlemin yapıldığı Balıkesir 1. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine,

03/04/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Alpay GENÇER
Hâkim-42595
Üye

Remzi MALKOÇ
Hâkim-97690
Üye

Hikmet AYDIN
Vergi Müfettişi
Üye-61964

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
İNSAN HAKLARI TAZMİNAT KOMİSYONU BAŞKANLIĞI
(6384 SAYILI KANUN İLE KURULAN KOMİSYON)

Karar No.: 2015/682

Karar Tarihi: 03/04/2015

KOMİSYON KARARI

Müracaat Eden/T.C. Kimlik No : Mesude AYBERK (25481035570)

Vekilinin Adı ve Soyadı : Av. Bülent Naci YÜCEL
Vekilin Adresi : Elçibey Cad. Hukukçular İş Merk. K:1/2
Afşin/KAHRAMANMARAŞ

AİHM Başvuru Tarihi : 24/09/2009

AİHM Başvuru No : 53136/09

Komisyonu İşaret Eden AİHM Kararı : Arı/Türkiye (2959/10)

Komisyonun Müracaat Tarihi : 15/09/2014

Komisyon Dosya No : 659/10/1287/2014

* Tazminat Komisyonu tarafından verilen iş bu karar 6384 sayılı Kanun'un 7/3. maddesi gereğince henüz kesin değildir. Müracaat sahibinin bu kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde yine Komisyon aracılığıyla Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz hakkı bulunmaktadır. Eğer bu süre içinde itiraz edilmezse karar kesinleşir.

İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığı

Adalet Bakanlığı İstinaf Ek Binası Mustafa Kemal Mah. 2151. Cad. No:34/B Kat: 3

06520 Söğütözü/ANKARA

9 Ocak 2013 tarih ve 6384 sayılı "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun" ile kurulmuş İnsan Hakları Tazminat Komisyonu'nun (Komisyon) Mesude AYBERK/Türkiye ismiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AIHM) yapılan 53136/09 no.lu başvuruya ilişkin kararıdır.

I. USÛL

1. Müracaat eden, yukarıda belirtilen AIHM önündeki başvurusunu 15/09/2014 tarihinde Komisyonumuza vekili Av. Bülent Naci YÜCEL aracılığıyla sunarak 6384 sayılı Kanun gereğince tazminat talebinde bulunmuştur.

2. Dilekçe ve eklerinin yapılan ön incelenmesi sonunda anılan Kanun'un 5. maddesi kapsamında usulüne uygun bir müracaatın olduğu, Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Dosya, Komisyon üyesi Remzi MALKOÇ tarafından incelendikten ve şikayet hakkındaki bilgi ve belgeler tamamlandıktan sonra aşağıda isim ve imzaları bulunan Komisyon heyetine sunulmuş karar altına alınmıştır.

II. OLAY VE OLGULAR

4. Müracaata konu olay ve olgular, dosyada mevcut bilgi ve belgelere göre özetle şöyledir;

5. Müracaat eden, dini inançları kullanmak suretiyle dolandırıcılık iddiasıyla 07/06/2006 tarihinde gözaltına alınmış ve 09/06/2006 tarihinde ise tutuklanmıştır. Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığının 22/11/2006 tarihli iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır. Yapılan yargılama neticesinde 31/10/2008 tarih ve E:2006/514, K:2008/342 sayılı karar ile müracaat edenler hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir. Temyiz edilen karar Yargıtay 15. Ceza Dairesinin 20/06/2012 tarih ve E:2011/14419, K:2012/39544 sayılı kararı ile bozulmuştur.

6. Bozma sonrası yeniden yapılan yargılama neticesinde 31/10/2012 tarih ve E:2012/211, K:2012/250 sayılı karar ile müracaat eden hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Temyiz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

7. Müracaat eden, 25/09/2009 tarihinde AIHM önünde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesinde düzenlenen işkence yasağı, 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının, 8. maddesinde düzenlenen özel ve aile hayatının korunması hakkının, 9. maddesinde düzenlenen düşünce vicdan ve din özgürlüğünün, 10. maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğünün, 11. maddesinde düzenlenen dernek kurma ve toplantı özgürlüğü ile 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinden bahisle şikâyetçi olmuştur.

8. AIHM, 4084/07 numaralı *Arı ve diğerleri/Türkiye* kararında makul sürede yargılanma hakkının ihlaliyle ilgili şikâyetler hususunda başvuranların 6384 sayılı kanunla kurulan Tazminat Komisyonuna başvurularını gerektiğine, *diğer şikâyetlerin* ise çeşitli nedenlerle *kabul edilemez* olduğuna karar vermiştir.

M *D Malkoç* *Amir* s.274

9. Müracaat eden son olarak, Komisyona sunduğu dilekçesinde; AIHM başvuru formundaki iddialarını tekrarlayarak 6384 sayılı Kanun uyarınca tazminat talebinde bulunmuştur.

III. MÜRACAAT EDENİN ŞİKÂYETİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

a) Kabul Edilebilirliğe İlişkin Hukukî Değerlendirme

10. Dosyanın incelenmesinden, müracaat edenin makul sürede yargılanma hakkının ihlaline ilişkin şikâyeti AIHS'in 35. maddesinde öngörülen kabul edilebilirlik koşullarını karşıladığı saptanmış olup, 6384 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yer alan bir ret sebebinin de bulunmadığı anlaşılarak işin esasına geçilmiştir.

b) Esasa İlişkin Hukukî Değerlendirme

11. Komisyon, 07/06/2006 tarihinde gözaltına alınan ve 09/06/2006 tarihinde tutuklanan müracaat edenin yargılandığı davada 31/10/2012 tarihinde karar verildiğini ve kararın temyiz edilmeyerek kesinleştiğini tespit etmiştir. Dolayısıyla başvuruya konu ceza yargılaması *iki dereceli olarak 6 yıl 4 ay 24 gün* sürmüştür.

12. AIHM bir yargılama süresinin makul olup olmadığını değerlendirirken; her olayın kendine özgü koşulları, özellikle davanın karmaşık olup olmadığı, başvuruçunun yargılama süresince gösterdiği tavır ve davranışlar, kamu otoritelerinin ve özellikle de yargılama organlarının tutumları, davanın başvuruçunun açısından taşıdığı önem gibi ölçütleri dikkate alarak karar vermektedir (*Pélissier ve Sassi/Fransa* [BD], no. 25444/94, 25 Mart 1999, § 67; *Frydlender/Fransa* [BD], no.30979/96, 27 Haziran 2000, § 43; *Kalachnikov/Rusya*, no. 47095/99, 15 .07. 2002, §§ 125 ve 132).

13. Bir yargılamanın adil olabilmesi için sadece verilen hükmün isabetli olması değil, aynı zamanda yargılamanın da makul sürede bitirilmesi gerekir. Uyuşmazlığın kısa sürede çözülmesi hakkın gerçek sahibine bir an önce teslimini sağladığı gibi diğer tarafın da mağdur olmasını engeller.

Makul sürede yargılanma hakkı, AIHS'nin 6/1. maddesinde "*Herkes davasının ... Bir mahkeme tarafından ... makul bir süre içerisinde görülmesini isteme hakkına sahiptir.*" ifadeleriyle, T.C. Anayasası'nın 141. maddesinde ise "*Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir*" şeklinde açıkça düzenlenmiştir. Ancak her dava konusu ve her olay için geçerli, her ihtimali kapsayan standart bir "makul süre" belirlemek oldukça zordur. Bu nedenle her olay kendi içinde ele alınıp, makul sürenin aşılıp aşılmadığının somut duruma göre tespit edilmesi gerekmektedir. (*Dobbetin/Fransa*, 13089/87, 25.02.1993, § 39)

14. Müracaata konu iş bu dosyadaki bilgi ve belgeler ışığında: AIHM'in makul sürede yargılanma hakkına ilişkin yerleşik içtihatları, olayın kendine özgü koşulları, yargılamanın uzamasında müracaat edene yüklenilebilecek herhangi bir kasit veya kusurun bulunmaması, davanın müracaat eden açısından taşıdığı önem birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu yargılama süresinin uzun olduğu anlaşılmış olup, somut olayda müracaat edenin "*makul sürede yargılanma hakkı*" ihlal edilmiştir.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

15. Komisyon, müracaat eden ile birlikte yargılanan eşi Bülent Ayberk'in aynı iddialarla hem AIHM'e hem Komisyonumuza başvuru yaptığını ve bu başvurunun AIHM başvuru numarasının 53134/09, Komisyon başvuru numarasının ise 2014/1342 olduğunu gözlemlemiştir.

Açıklanan gerekçelerle müracaat edenin talebinin kabul edilerek tazminata hükmedilmesine ilişkin aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

IV. K A R A R

Müracaat eden hakkında açılan ceza davasında yargılama süresinin makul olmadığı anlaşıldığından, **makul sürede yargılanma hakkı** ihlal edilen müracaat sahibine;

1- AIHM'in uzun yargılama konusundaki yerleşik içtihatları göz önüne alınarak, hakkaniyet ölçüsünde ve takdiren 2.800.-(ikibinsekizyüz) TL'nin 6384 sayılı Kanun'un 7. maddesi gereğince **TAZMİNAT OLARAK ÖDENMESİNE**,

2- AIHM başvuru formunda dile getirilen ve Komisyon önünde de ileri sürülen diğer ihlal iddiaları, AIHM tarafından değişik sebeplere istinaden *Arı ve diğerleri/Türkiye* kararı ile kabul edilemez bulunduğundan, bu şikâyetler hakkında **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA**,

3- Müracaat edenin iş bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içinde Komisyon aracılığıyla Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz hakkının bulunduğuna,

4- Hükmedilen tazminat miktarının, kararın kesinleşmesinden itibaren 3 (üç) ay içinde Adalet Bakanlığı tarafından ödenmesine,

5- Komisyonun kararının kesinleşmesinden sonra bir örneğinin 6384 sayılı Kanun'un 8/1 maddesi gereğince müracaata konu işlemin yapıldığı Balıkesir 1. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine,

03/04/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Alpaz GENÇER
Hâkim-42595
Üye

Remzi MALKOÇ
Hâkim-97690
Üye

Hikmet AYDIN
Vergi Müfettişi
Üye-61964